

ABD DIŞ POLİTİKASINDA DİNİN ETKİSİ

ABD'nin kurucu babalarından Thomas Jefferson, Amerikalıların tanrının seçilmiş halkı olduğunu iddia ediyordu. Ona göre 13 koloniye ait toprakların genişlemesi son derece doğal bir şeydi.

Giriş

Amerika Birleşik Devletleri, bundan dört asır önce, tarih sahnesine çıktığı günden bu yana tüm dünyada etkin bir role sahip olmuştur. ABD, her ne kadar genç bir ülke olsa da hiçbir zaman amatör bir siyaset gütmemiş, Avrupa'nın köklü devlet tecrübelerini genlerinde barındırmaya devam etmiştir. Britanya krallığının emperyalist ruhunu hiçbir zaman kaybetmemiştir. Öyle ki güç ve bağımsızlık yolunda İngiltere'yle savaşıp onları da mağlup etmiş ve Amerika topraklarında -güç tutkusuyla- her türlü sömürge politikasını sergilemişlerdir. Yerlilere yaşam hakkı tanımayıp, topraklarına ve doğal kaynaklarına el koymuş, kıtalar ötesinden kendilerine köleler ithal etmişlerdir.

ABD'nin bir dünya devleti olarak kendini göstermeye başlaması 19. yüzyılın sonlarına doğrudur. O dönemde ABD'nin giderek artan bir dış ticaret hacmi vardır. İhracattaki bu başarısı ve doların giderek bir dünya parası haline gelmesi, ABD'nin dış ilişkilere verdiği önemin de bir göstergesidir.¹

Ancak ABD'nin küresel alandaki gücü sadece ekonomisiyle sınırlı kalmamıştır. Arada okyanus olmasına rağmen Avrupa'daki gelişmelerden uzak kalmamış ve I. ve II. Dünya Savaşı'nda yer almıştır. İlerleyen zamanda özellikle Ortadoğu, ABD için ayrı bir öneme sahip olmuştur. Bu bölgenin, en büyük rakibi Rusya'ya yakın olmakla beraber, petrol gibi doğal zenginliklere sahip

olması, ABD'nin dış politikasında bu coğrafyaya duyduğu büyük ilgide önemli rol oynamıştır. Ancak yine de bu sayılanlar ABD Dış İşleri Bakanı'nın, Ortadoğu projesine yönelik bir açıklamasında, Fas'tan Çin sınırına kadar 22 ülkenin siyasi ve ekonomik sınırlarının yeniden çizileceğini beyan etmesini rasyonel bir zeminde anlamlandırmak için yeterli değildir.² Kısacası ABD dış politikasının özellikle Ortadoğu projelerini rasyonel analizlerle bir yere oturtmak zordur. Amerika topraklarını keşfedip, burada devlet kuranlar, Çinliler veya Japonlar olsaydı aynı dış politikayı güderler miydi?

Yeni kurulmuş bir devletin, hızla bir dünya imparatorluğuna dönüşmesini rasyonel bir dış politika analiziyle açıklamak pek mümkün olamayabilir. Bu noktada "dış politik kültür" kavramı devreye girmektedir. Dış politik kültür, bir ülkenin dış politikasında etkili olan davranış karakteristiğini ve bunun derinlerinde yatan etkenleri ifade etmektedir. Ancak her devletin belirgin bir dış politik kültürü olmasından söz edilemez. Öncelikle söz konusu ülkenin etkili bir dış politikası olmalı ve bu politikanın rasyonel zeminde izah edilmesi güç yönleri bulunmalıdır. Böyle bir durumda dış politik kültür analizleri, söz konusu devletin dış politikasını anlamakta yardımcı olabilir.³

Ortadoğu bölgesinin üç büyük din için kutsal bir yere sahip olması, ABD dış politik kültürünün kökenlerinde

1 Alan Nevins, Henry Steele Commage, ABD Tarihi, çev. Halil İnalçık, ss.427, Doğubatı yay. 2014.

2 (ABD Eski Dış İşleri Bakanı) Condoleezza Rice, Transforming The Middle East, The Washington Post, 07.08.2003.

3 Gültekin Sümer, Amerikan Dış Politikasının Kökenleri ve Amerikan Dış Politik Kültürü, Uluslararası İlişkiler Dergisi, Cilt 5, Sayı 19, ss. 119 - 144, 2008.

dini birtakım ideallerin etkili olabileceğini akla getirmektedir. Konunun tarihsel arka planına şöyle bir göz attığımızda, ABD'nin kurucu kolonilerinin Püritenler denilen Britanya göçmenlerinden oluştuğunu görüyoruz. Bu dindar kolonileri tanımamız, dinsel ideolojileri hakkında bilgi sahibi olmamız, ABD dış politik kültürünü anlamamıza yardım edebilir.

A. Püritenizm

Püritenler, 16. asırda İngiltere'de ortaya çıkan aşırı Protestan bir cemaattir. Püriten kavramının etimolojisi hakkında farklı teoriler vardır. Söz konusu cemaate yönelik olarak, Anglikanlar tarafından “bağnaz”, “yobaz” anlamında yakıştırılmış bir sıfat olduğu görüşlerden biridir. Kelimenin “purity, lat. *purus*” kökünden türediği⁴ göz önünde bulundurulursa bu yakıştırma “sofu” anlamında aşağılama amaçlı bir işleme olabilir. Diğer bir görüşe göre, o dönemin sosyo-politiğinde bu kavram, kilise ve saray otoritesine karşı olduğu düşünülen hareketler için “bölücü” ve “isyancı” anlamında kullanılıyordu.⁵ Püritenlerin, kilise doktrinlerini ve yapısını yeterince ıslah edemediği için İngiliz Reformunu ve Anglikan yapılanmasını yetersiz bulan ve kiliselerinin tümüyle Katolik etkiden kurtulmasını isteyen kimseler olmaları nedeniyle “kiliseyi saflaştırmayı misyon

edinenler” anlamında bu ismi aldıkları da söylenir.⁶

Püritenlere göre bir Püriten olmak henüz ortaya çıkmış olan bir cemaate dahil olmak değildi. Onlara göre Püritenlik, Hristiyanlıktan bile eskiydi. Tıpkı reformdan önce de reformcular olduğu gibi. Peygamber Samuel, Nehemya, Ezra, Vaftizci Yahya ve diğer tüm Yahudi peygamberleri misyonları gereği birer Püritendi.⁷

Kral VIII. Henry'nin İngiliz Kilisesi ile Roma'yı birbirinden ayırmasından sonra İngiltere, Katolik karşıtı Protestanlar için önemli bir yer haline geldi. Ancak Katolisizmden arınma adına yapılan bu reform hareketinin beklenenden daha yavaş ilerlemesi ve yerleşik İngiliz Kilisesinin (Anglikan Kilisesi) hala Katolik unsurlar barındırması tepkilere neden oldu. Bu tepkilerden Püritenlik doğdu.⁸

Püritenler, kutsal kitaba dayalı olmayan ve dinin özünden sayılamayacak her türlü bidatle mücadele eden, ikonacılığa ve haç kullanımına karşı çıkan bir cemaattir.⁹ Bu tarz Katolik unsurları putperestlik olarak görüyor, Papazlık müessesesine ve Evharistiya ayini sırasında İsa'nın hazır bulunduğu gibi inançlara karşı çıkıyorlardı.¹⁰ Kraliçe Elizabeth'in reform politikalarını

4 Hensleigh Wedgwood, A Dictionary of English Etymology, “Puritan” maddesi, ss. 503, London, 1987.

5 David D. Hall, Puritanism, Encyclopedia of Protestantism, Editor: Hans J. Hillebrand, Vol.3, ss. 1915, New York, 2004.

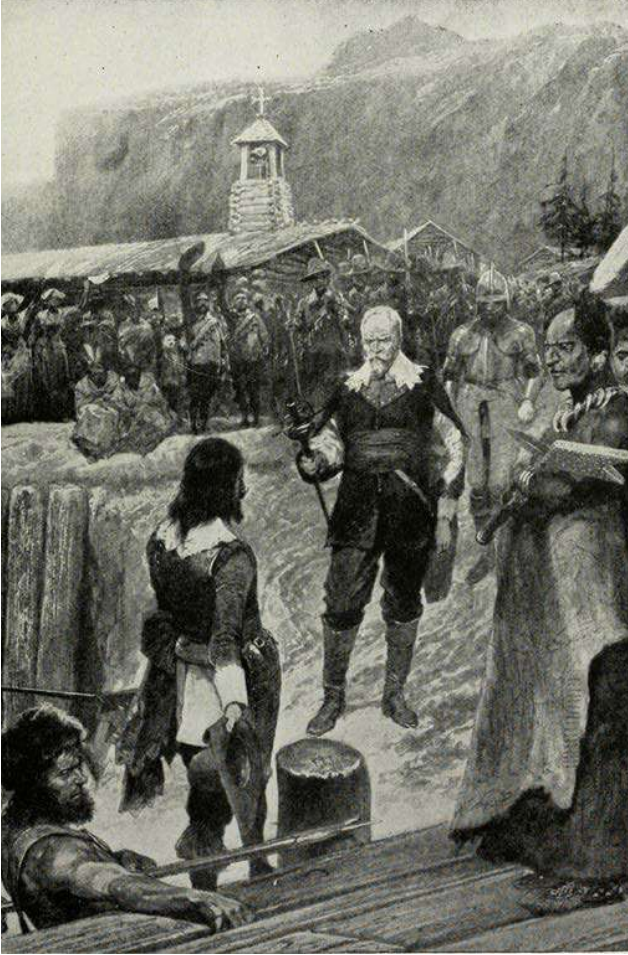
6 Robert S. Ellwood, Gregory D. Alles, The Encyclopedia of World Religions, “Puritanism” maddesi, New York, 1998.

7 James Gregory, Puritanism in The Old World and in The New, ss. 2, London, 1895.

8 Mehmet Şahin, İngiliz Püritenizmi, Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Sayı 15, ss. 107, 2003.

9 Şinasi Gündüz, Din ve İnanç Sözlüğü, “Puritanlar” maddesi, ss.313, Vadi yay. 1998.

10 Ali İsa Güngör, Hristiyanlık Püriten Anlayış ve Etkileri, Dini Araştırmalar Dergisi, c. 7, s.21, ss.11.

tatmin edici bulmayan Pürütenler 1572 senesinde parlamentoya Killise'nin sorumluluğunu yüklenme çağrısı yapmışlardır. Bu deklarasyon tarihte "an admonition to parliament" adıyla anılmıştır. Parlamento üyelerinin birçoğu bu teklife sıcak baksalar da daha sonra Kraliçe tarafından bastırılmışlardır.¹¹ Böylece Pürütenlerin Kili-seyi sarayın elinden kurtarma planları suya düşmüştür.

1640 yılından itibaren Kral I. Charles, Pürütenlere karşı sert yaptırımlarda bulunmuş ve birçok Püriteni göç etmek zorunda bırakmıştır. Ancak kısa bir süre sonra iç savaşlar ve güdülen yanlış siyasetler yüzünden Kral 27 Ocak 1649'da halkın önünde boynu vurularak idam edildi. Böylece yönetim Oliver Cromwell liderliğindeki

Pürütenlerin eline geçmiştir. Bu olay "Pürüten Devrimi" olarak anılmıştır.¹²

Buraya kadar anlatmaya çalıştığımız kadarıyla, Pürütenlik dinî görüşü yansıtmaktan ziyade siyasî bir ya-kıştırmadır. Protestan bir cemaatin yavaş ilerleyen İngiliz reformunun politikalarına tepkisinin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. M. Antonius de Dominis Pürütenleri "Katı Kalvinciler" olarak tanımlar.¹³

Kalvinizmin beş temel esası Pürütenler tarafından da kabul görmüştür. TULIP kısaltmasıyla bilinen bu esas-ların açılımı şöyledir:

1. T (Total Depravity/Külli Günahkarlık): İnsan, ta-mamen günahkâr olmasa da günahtan dolayı kir-lenmiştir. Tıpkı bir kova sütün içine düşen küçük parça pisliğin, bütün bir kovadaki sütü içilmez hale getirmesi gibi.
2. U (Unconditional Election/Koşulsuz Tercih): Kur-tuluş için seçilenler, herhangi bir özelliklerinden veya gayretlerinden dolayı seçilmemiştir. Tanrı koşullara bağlı seçimler yapmaz. Tanrı iradesinde mutlak olarak özgürdür.
3. L (Limited Atonement/Sınırlı Kefaret): İsa'nın sun-duğu kefarettten herkes yararlanamaz sadece tanrı tarafından seçilenler yararlanabilir.
4. I (Irresistible Grace/Karşı Çıkılamayan İnanet): İnanete erişenlerin bunu reddetme imkanları yoktur.
5. P (Perseverance of the Saints/Azizlerin Gayreti): İnanete erişen kişi daha sonra günahkâr da olsa inaneti kaybedemez.¹⁴

Daha sonraları Pürütenler Kalvinizm katı kaderci anla-yışını biraz yumuşatma yoluna gitmişlerdir. "Conve-nant of Grace" denen bu düşünceye göre tanrı insana iman etme yeteneği vermiştir, eğer insan bu yeteneği kullanabilirse tanrı ona imanı lütfedebilir.

11 Christopher Durston, Jacqueline Eales, The Culture of English Puritanism, ss.58, Macmil-lan Education, New York, 1996.

12 Ali İsa Güngör, A.g.e, ss.13.

13 Mehmet Şahin, A.g.e, ss. 108.

14 Mehmet Şahin, A.g.e, ss.112.

Püritenler, diğer Protestan cemaatler gibi kutsal metinlerin otoritesini sadece teoride savunmakla kalmayıp, bizzat uygulamaya sokmuşlardır. Hayatlarının hemen her alanında Kutsal Kitap'ın buyruklarını yaşamaya gayret etmişlerdir. Bu uygulamalar arasında en dikkat çekici olanı Şabat'ı kutlamaları olsa gerektir. Onlara göre Şabat süresi boyunca –yirmi dört saat-kutsal olmayan her türlü eylem yasaktır. Şabat, bayramdan ziyade bir oruç günüdür. Bu sayede Şabat, tanrının iradesine paralel olarak diğer tüm kutsal günlerden farklı bir konuma getirilmiş olur.¹⁵

Bir Protestan topluluğu olarak Püritenlik dünyevi işlere önem vermiştir. Katolisizmde olduğu gibi dünya uğraşmaya değmez sufli bir yer olarak görülmez. Kutsal metinler de hayatın her alanına hitap etmektedir. Ayrıca dünyevi başarılar, tanrı tarafından seçilmişliğin bir işareti olarak görüldüğünden önemli sayılmıştır. Max Weber de bu dünyada varlıklı ve itibarlı bir hayat yaşamamanın, öteki dünyada kurtuluşa erişmenin bir işareti olduğuna inanan Püritenlerin, Amerika'nın kuruluşunda, Amerikan kapitalizminin gelişmesinde, Amerikan sömürsünün küresel hale gelmesinde rolü olduğunu savunur.¹⁶

Püritenlerin dini anlayışlarını özetleyecek olursak;

- Katolik unsurlara karşıdırlar.
- İkonoklast zihniyete sahiptirler.
- Piskoposluk gibi din adamlığı sınıflarını kabul etmezler.
- Seçilmişlik ve kutsallık düşüncesine sahiptirler.
- İbadetlerde sadeliği esas alırlar.
- Kutsal metinleri tek ve mutlak otorite kabul ederler.
- Kutsal Kitap'ı uygulamaya son derece gayret gösterirler.
- Şabat'a bağlıdırlar, ancak Azizlerin günleri gibi diğer kutsal bayramları kabul etmezler.

15 John Spurr, English Puritanism 1603-1689, ss.183, Palgrave Macmillan, New York, 1998.

16 Ali İsa Güngör, A.g.e, ss.16.

B. ABD'nin Kuruluşu Ve Püritenler

16. yüzyılın sonları ve 17. Yüzyılın başları İngiltere'deki Püritenler için oldukça sıkıntılı bir dönemdir. Sarayla adeta savaş halinde olduklarından göç etmek zorundaydılar. Bu iltica hareketinin yönü Amerika toprakları olmuştur. Püriten cemaatin İngiltere'de gerçekleştirilmeye çalışıldığı, hurafelerden arınmış, Kutsal Kitap merkezli bir kilise ve ülke yönetimi idealinin gerçekleşmesi için bu yeni dünya bulunmaz bir fırsattı. Burada ıslah etmeye çalıştıkları bir kilise yoktu. Kendi kiliselerini kurabilirlerdi.

Püritenler, Amerika'da kurdukları ilk koloniye "New England" adını verdiler. New England, altı eyaleti¹⁷ içine alan ve ülkenin kuzeydoğu köşesinde bulunan geniş bir bölgedir. Burası artık onların yeni kalesiydi.¹⁸

Burada Püriten ileri gelenleri ruhanî bir devlet modeli üzerinde kafa yormayı ihmal etmediler. Böyle bir modelin hayata geçmesinde seçilmişlik inancı önemli bir yere sahipti. Püriten inancına göre sadece tanrı tarafından seçilmiş kimseler kurtuluşu kazanabilirdi. O halde yönetimin merkezinde olan kilisenin üyeleri bu seçilmiş kimselerden meydana gelmeliydi. Buna bağlı olarak kiliseye üye olmak isteyenler sıkı denetimlerden geçmek zorunda kalmışlardır.¹⁹ Bu devlet modelinde ülke tanrı tarafından cemaat aracılığıyla yönetiliyordu. Yani bir teokrasi söz konusuydu.

Tüm bunların ötesinde, Püritenler, kendilerini tanrının seçilmiş halkı İsrailoğulları ile özdeşleştiriyorlardı. Bu yeni dünyayı yeni bir İsrail krallığı olarak görüyorlardı.²⁰ Çocuklarına Yahudi isimleri koyuyor, Massachusetts eyaletini "The New Zion" (Yeni Sion) diye adlandırıyorlardı. Amerikalı Püritenler birçok açıdan Siyonist Hristiyan bir cemaat portresi çiziyorlardı.²¹

17 New England ayeleleri: Connecticut, Maine, Massachusetts, New Hampshire, Rhode Island, Vermont.

18 Alan Haimert, Andrew Delbanco, The Puritans in America, ss.181, 2001.

19 Ali İsa Güngör, A.g.e, ss.15.

20 Bkz. Michael Hoberman, New Israel/New England, 2011.

21 Gerhard Falk, The Puritan States of America, web: <http://buff.com/c070711.htm>

Amerika topraklarına Britanya'dan toplamda on üç koloni göç etmiştir. Bu koloniler başlarda İngiliz kraliyetinin atadığı valiler tarafından yönetiliyordu. Püritenlerden meydana gelen bu koloniler 1776 senesinde bağımsızlıklarını ilan edip İngiltere'ye karşı savaştılar. Böylece Amerika Birleşik Devletleri ortaya çıkmış oldu.

Bu on üç koloni, ABD'nin kurucu eyaletleri olarak kabul edilmektedir. Bunlar Kuzeyden Güneye doğru sırasıyla; New Hampshire, Massachusetts, Rhode Island, Connecticut, New York, New Jersey, Pensilvanya, Delaware, Maryland, Virginia, Kuzey Carolina, Güney Carolina, Georgia.

C. Püritenliğin Amerikan Dış Politikasına Etkileri

Amerika'ya yerleşen Püritenler, kuşkusuz burada yeni bir dünya kurma hedefindeydiler. Bu nedenle yerleşim birimlerine genellikle "new/yeni" sözcüğüyle başlayan isimler seçtiler. Günümüzde "New world order" (Yeni Dünya Düzeni) olarak bilinen ABD merkezli projenin kültürel kodları buradan geliyor olabilir mi? 1861 senesinde dolaşıma çıkan ve bugün hala aynı şekilde basılan ABD 1 dolarının arkasındaki ezoterik semboller bile ABD siyasetinin dinsel birtakım kurgulardan bağımsız anlaşılamayacağına bir örneği olabilir.

ABD'nin kurucu babalarından Thomas Jefferson, Amerikalıların tanrının seçilmiş halkı olduğunu iddia ediyordu. Ona göre 13 koloniye ait toprakların genişlemesi son derece doğal bir şeydi.²²

ABD II. Başkanı John Adams, tanrının ABD'yi kutsadığını ve ABD dış politikasının ancak bu şekilde anlaşılabilirliğini söylüyordu.²³

20. yüzyıla gelindiğinde ABD'de Evanjelist hareketin etkili olduğu göze çarpıyor. Evanjelistlerin kökleri Püritenlere ve diğer bazı Protestan cemaatlere kadar uzanmaktadır.²⁴ Püritenliğin devamı niteliğindeki

22 Gültekin Sümer, A.g.e, ss. 122.

23 Gültekin Sümer, A.g.e, ss.122.

24 Şinasi Gündüz, Protestan Geleneğinde Yeni Hristiyan Sağı Olarak Evanjelizm, VIII. Kur'an Sempozyumu Günümüz Dünyasında Müslümanlar, ss.52.

Evanjelist akım, özellikle Mesih'in yeniden yeryüzüne dönüşü ve Davut'un tahtına oturarak millenium çağını tesis etmesi beklentisi gütmekteler.

Bu apokaliptik kehanetlerin merkezi Ortadoğu'dur. Dolayısıyla ABD Dış Politikasında Ortadoğu her zaman ayrı bir öneme sahip olmuştur.

2017 Aralık ayının başında ABD Başkanı Donald Trump, Kudüs'ü İsrail'in başkenti ilan etti. Bu hamleyi rasyonel bir zemine oturtmak zordur. Diğer yandan ilginç olan şu ki, Netanyahu Nisan 1998'de ABD'de İsrail Ulusal Birlik Koalisyonu'nun Hristiyan destekçileriyle buluştu. Bu toplantıda Evanjelist rahip Jerry Falwell, Hristiyan topluluğa hitaben şunları söyledi: "Hristiyanların, bütün Kudüs'ün İsrail'e ait olduğu iddiasında İsrail'i desteklemeleri gerekir."²⁵

ABD'nin Ortadoğu politikalarını anlaşılması yolunda Evanjelistlerin apokaliptik kehanetlerinin bilinmesi son derece önemlidir.

Bu tür kehanetler her şeyden önce kitleler üzerinde algı yönetimi yaratma aracı olarak kullanılmaktadır. Böylece insanlar şahit oldukları en olumsuz ve ahlak dışı gelişmeleri bile İsa'nın dönüşünün müjdesi olarak yorumlayabilirler:

"Savaş gürültüleri, savaş haberleri, bunların olması gerektiği... Ulusun ulusa, devletin devlete açacağı savaşlar (Markos13:7-8) hakkında haberler duyacağız. Yine

25 Grace Halsell, Tanrıyı Kıyamete Zorlamak, ss. 115, Kim yay. 2003.

de bunlar o kadar da kötü değildir. Mührü açan Rab İsa Mesih'tir. Tarihin dizginlerini elinde tutan odur. Her şey, evet her şey, onun amaçlarını gerçekleştirmesini, onun egemenliğinin gelişine katkıda bulunmasını sağlayacaktır... Zengin olan bazı kişiler, eski yaşamlarını devam ettirecekler, ziyafet masalarında yemekten zevk almaya devam edecekler, başkaları ise karınlarını doyuramayıp, bir öğün yemek bile bulamayacaklar. Tereyağı tepeleri, şarap gölleri olacak. Tüm bu olgular korkutucu bir şekilde günceldir. Ancak enflasyon bile Rab İsa Mesih'in amaçlarına hizmet etmektedir... Tüm bunlar yaşam ekmeğimizi, hiçbir zaman kaybolmayacak sonsuz zenginlikleri bize verebilecek tek kişi olan Mesih'e dönmemizi sağlar."²⁶

Suriye'de ve dünyanın dört bir tarafında yaşanan trajedilere batının gereken tepkiyi göstermemesinden şikâyet ederken, tüm bu yaşananların onlar için bir müjde niteliği taşıdığını unutmamak gerekir. Kimyasal saldırılardan sonra Suriye'ye girmesi beklenen ABD'nin hiçbir şey yapmayıp olanlara seyirci kalması da bu açıdan bakıldığında dış politikada dinin etkisinin bir göstergesidir.

Vaazlar, TV programları ve sinema filmleri aracılığıyla bu tür kehanetler insanlara pompalanmakta ve ciddi bir algı yönetimi yaratılmaya çalışılmaktadır. Özellikle son dönemde apokaliptik felaketleri konu alan prodüksiyonların sayısı oldukça fazladır.

İngiliz yazar Aldous Leonard Huxley, yarım asır öncesinden adeta bu günleri tarif ediyor:

"Bana öyle geliyor ki, bir ya da iki nesil sonra insanların esareti sevmelerini sağlayan ilaçlara dayalı bir sistem geliştirilmiş olacak. Böylece bütün toplum acı veremeyen bir toplama kampına dönüştürülecek ve insanlar hürriyetlerinin ellerinden alınmasından mutlu olacaklar; çünkü propaganda veya ilaç kullanarak beyin yıkama sonucu insanlar isyan etmeye dair bütün arzularından arındırılmış hale gelecekler."²⁷

Ortadoğu'da ortaya çıkan IŞİD hareketinin apokalip-

tik kehanetlerle doğrudan bir ilişkisi olabilir. Şubat 2015'te Musul müzesi dahil birçok tarihi esere ev sahipliği yapan arkeolojik alanlar IŞİD tarafından yok edildi. Bunların büyük bölümü antik Babil tanrılarının heykelleriydi. IŞİD bu eylemleri putperestlikle savaş ve dinî bir motivasyon olarak gerçekleştirdiğini iddia etti.

Nasıl bir tesadüftür ki bu olay Evanjelistlerin yazıp çizdiği bir kehanet olarak karşımıza çıkıyor.²⁸

"Uluslara duyurun, haberi bildirin! Sancak dikip duyurun, hiçbir şey gizlemeyin! 'Babil ele geçirilecek' deyin, 'İlahi Bel utandırılacak, İlahi Marduk paramparça olacak. Putları utandırılacak, İlahları paramparça olacak.' Çünkü kuzeyden gelen bir ulus ona saldırarak, Ülkesini viran edecek. Orada kimse yaşamayacak, İnsan da hayvan da kaçıp gidecek. O günlerde, o zamanda" diyor RAB, "İsrail halkıyla Yahuda halkı birlikte gelecek; Tanrıları RAB'bi aramak için ağlaya ağlaya gelecekler."²⁹

Evanjelik yayınlarda bir diğer dikkat çekici kehanet de nükleer savaşla ilgilidir. Hemen hemen tüm Evanjelistler yakında patlak verecek ve bir buçuk milyardan fazla insanın ölümüne sebebiyet verecek bir nükleer savaşın patlak vermesini bekliyorlar.³⁰

Tüm bu felaketler, Evanjelistlerin "Türbülans" olarak

28 Bkz: http://answering-christianity.com/fall_to_islam.htm

29 Yeremya 50:2-4.

30 David R. Reagan, The Wars of The End Times, Lamplighter Journal, Vol.XXX, No:5, ss. 5, 2009.

26 Richard Brooks, Vahiy ve Armagedon, Yeni Yaşam yay. s.75,76.

27 Ramazan Kurtoğlu, Evanjelizm, Orion yay. s.53. 2013.

adlandırdıkları ve Mesih'in Milenyum çağından hemen önceki kaos döneminde yaşanacaktır. Bu dönemde felaketler üç atlıyı temsilen üç alanda kendini gösterecektir: Savaş, açlık ve salgın hastalıklar.

Dünya gündeminde yaşanan gelişmeler ve ABD'nin politikaları şaşırtıcı bir şekilde dinsel bazı inanç ve kehanetlerle örtüşmektedir. Bu durum da ABD'nin dış politik kültüründe dinin son derece etkin bir role sahip olduğunu gösteriyor. Eğer ABD'nin dış politikası aynı şekilde apokaliptik birtakım kehanetlere uyarlanıp, adeta tanrıyı kıyamete zorlar çizgide devam ederse yakın gelecekte büyük felaketlere tanıklık edebiliriz.

Sonuç

Bugün ABD'nin bir imparatorluk olduğu tezi akademik anlamda da kabul görmektedir.³¹ Bu imparatorluğun amacı ve hedefleri nedir? Bir ülkenin dış politikasını anlayabilmek için tarihinde yatan kültür kodlarına inmek gerekebilmektedir. Günümüzde dünya imparatorluğu rolüne soyunan ABD'nin siyasal kültüründe dinin yadsınamaz bir önemi olduğu açıktır. Bu siyasal kültürün temellerinde, Amerika'yı baskılardan kurtulmak için sığındıkları bir liman ve diledikleri gibi inşa edebilecekleri bir ülke olarak gören Püritenlerin etkisi vardır.

Püritenlik, aşırı bir Protestan cemaati olmasının yanında, kutsanmışlık ve seçilmişlik düşüncelerine fazlaca önem vermekteydi. Başlangıçta İngiliz yerleşik Kilişesini ıslah etmeyi ve reformları tamamlamayı misyon edinen bu grup istediği sonuçlara ulaşamadı. İngiltere'den göç etmek zorunda kaldıktan sonra koloniler halinde Amerika'ya yerleşen bu topluluk burada ideallerini gerçekleştirecek zemini bulmuştu.

Adeta vaat edilmiş topraklara kavuşan Püritenler, kendilerini İsrailoğulları ile özdeşleştirip, tanrının seçilmiş halkı olma idealini zihinlerinde yaşatıyorlardı. ABD'nin kurucuların söylemlerine baktığımızda, bu ideallerin, bağımsızlığın ilan edilmesinden sonra ku-

ruhan ABD'nin bilinçaltında da yerini korumaya devam ettiğini görüyoruz.

19. yüzyılın başından itibaren ABD'de etkili olan ve Püritenliğin devamı konumundaki Evanjelist akımın etkisiyle ABD dış politikasında apokaliptik kehanetlerin de etkili olmaya başladığını görüyoruz. Ortadoğu'daki çözülmez kaos, Kudüs kararı ve IŞİD, tüm bunlar dini bazı ideallerin gerçekleşmesi yolunda birer adım olabilir mi?

Evanjelist nüfusun giderek arttığı batıda, insanlara yönelik algı yönetimleri sayesinde savaşlar, salgın hastalıklar, açlık gibi trajediler mesihî krallığın tesis edilmesi yolunda "olması gereken şeyler" şeklinde algılanabilmektedir. Hatta muhtemel bir nükleer savaş bile normal karşılanabilir duruma gelmiştir.

31 Murat Toman, Halil Akman, Tarihi Süreç İçerisinde Amerikan İmparatorluğu, Tarih Okulu Dergisi, Yıl 7, Sayı XX, ss. 287.